

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра Геодезії та землеустрою

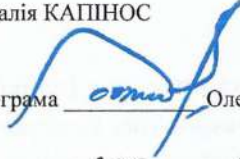
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 24. Протирозійна та агроландшафтна організація території
Реалізується в межах освітньої програми: Геодезія та землеустрій
за спеціальністю: 193 Геодезія та землеустрій
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

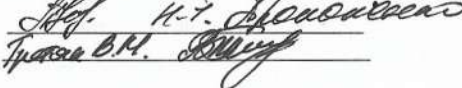
Розробник: Іван ДУБОВИК, старший викладач кафедри геодезії та землеустрою

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Геодезії та землеустрою	протокол від 05 червня 2024 р. № 15
	Завідувач кафедри <u>Наталія КАПІНОС</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Наталія КАПІНОС

Декан факультету, де реалізується освітня програма Олег РОГОВЕНКО

Рецензія на робочу програму (додається) надана:
Наталія В.М. Дубовик

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації І.Тарас Наталія Таранюк

Зареєстровано в електронній базі: дата: 02.06 . 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Противерозійна та агроландшафтна організація території			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет. Кафедра Геодезії та землеустрою			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	ОП- Геодезія та землеустрій Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»			
5.	Рівень НРК	6 рівень			
6.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається на протязі VII семестру			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредити (150 годин)			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	VII семестр	30	44	-	76
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Дубовик Іван Іванович			
11.	Контактна інформація	старший викладач кафедри геодезії та землеустрою, кабінет 229 е. Ел. адреса: ivan.dubovyk@snau.edu.ua			
11.1	Загальний опис освітнього компонента	<p>Освітній компонент "Противерозійна та агроландшафтна організація території" охоплює теоретичні аспекти ерозійних процесів, типи ерозії (водна, вітрова, техногенна) та практичні заходи для їх попередження, такі як терасування схилів, створення лісових смуг, застосування ґрунтозахисних систем обробітку ґрунту, сівозміни та мульчування. Розглядаються питання планування і реалізації агроландшафтних проєктів, що інтегрують противерозійні заходи з екологічними та економічними потребами територій. Практична частина включає польові дослідження, моделювання ерозійних процесів, оцінку ефективності противерозійних заходів та розробку проєктів агроландшафтної організації території. Студенти набувають навичок використання геоінформаційних систем (ГІС) для аналізу та управління агроландшафтами. Випускники курсу можуть застосовувати отримані знання у землевпорядкуванні, агроінженерії, екологічному менеджменті, а також у державних і приватних організаціях, що займаються охороною земельних ресурсів та раціональним використанням агроландшафтів.</p>			
12.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента "Противерозійна та агроландшафтна організація території" є формування у студентів розуміння процесів ерозії ґрунтів, методів їх попередження та боротьби з ними, а також принципів агроландшафтної організації територій. Студенти вивчають природні та антропогенні фактори, що впливають на ерозійні процеси, методи оцінки ерозійної небезпеки та сучасні технології, спрямовані на збереження ґрунтів.			
13.	Передумови вивчення	Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як:			

	ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	земельне право, картографія, фотограмметрія та дистанційне зондування, земельний кадастр.
14.	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності курсу "Протиерозійна та агроландшафтна організація території" є невід'ємною складовою навчального процесу і спрямована на забезпечення чесного та етичного середовища для всіх студентів. Студенти, викладачі та інші учасники курсу повинні дотримуватися принципів чесності, відповідальності, поваги, справедливості та довіри. Чесність передбачає відмову від будь-яких форм обману, таких як плагіат, фальсифікація даних або неправомірна допомога під час виконання завдань та іспитів. Відповідальність вимагає усвідомлення своїх зобов'язань перед собою та колегами, а також активного сприяння дотриманню академічних норм.</p> <p>Повага до інтелектуальної власності інших людей означає обов'язкове зазначення авторства при використанні чужих робіт, ідей чи даних. Справедливість передбачає рівне ставлення до всіх студентів без винятку та неупереджене оцінювання їхніх знань і навичок. Усі учасники курсу "Протиерозійна та агроландшафтна організація території" повинні уникати будь-яких дій, які можуть поставити під сумнів їхню академічну доброчесність. Порушення цих принципів може призвести до серйозних наслідків, включаючи дисциплінарні заходи, зниження оцінок або навіть виключення з курсу. Викладачі, зі свого боку, мають подавати приклад чесної поведінки та забезпечувати чітке розуміння правил академічної доброчесності.</p> <p>Для запобігання порушенням академічної доброчесності курс "Протиерозійна та агроландшафтна організація території" включає ознайомлення студентів із правилами цитування, належного використання джерел інформації та дотримання авторського права. Освітні заходи, такі як семінари та тренінги, спрямовані на підвищення обізнаності студентів про важливість академічної доброчесності, допомагають сформувати належне ставлення до цього питання. Дотримання політики академічної доброчесності є запорукою якісної освіти, розвитку критичного мислення та формування відповідальних фахівців у галузі картографії.</p>
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1831

**2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК
З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ**

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН7. Виконувати обстеження і вишукувальні, топографогеодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою	ПРН12. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.	ПРН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.	ПРН17. Володіти методами землевпорядного проектування, територіального і господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтнього, природоохоронного характеру та інших чинників.	
ДРН 1. Знати агроландшафтну організацію території; екологічне обґрунтування протиерозійної організації території	X	X	X		Проведення модульного контролю, виконання практичних завдань, тестування по темах
ДРН 2. Вміти проектувати полезахисні, водорегулюючі, протиерозійні лісові насадження	X	X		X	Проведення модульного контролю, виконання практичних завдань, тестування по темах
ДРН 3. Вміти проводити екологічну оцінку структури посівних площ і запроєктованих сівозмін		X	X	X	Проведення модульного контролю, виконання практичних завдань, тестування по темах
ДРН 4. Вміти визначати середньорічний баланс гумусу в запроєктованій сівозміні і знати способи його визначення.		X	X		Проведення модульного контролю, виконання практичних завдань, тестування по темах

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	Пз		
<p>Тема 1. Сучасні агроландшафти їх продуктивність та екологічний стан. План</p> <p>1. Історичний характер формування сучасних агроландшафтів. 2. Продуктивність та економічний стан агроландшафтів як природно-господарських систем. 3. Шляхи вдосконалення просторової структури сучасних агроландшафтів.</p>	4	6	10	1,2,3,4,5,12,21
<p>Тема 2. Структурні елементи природних ландшафтів і їх вплив на формування природно-виробничих систем. План</p> <p>1. Природні ландшафти як геосистеми екологічно збалансованого розвитку. 2. Ландшафтно-територіальні структури основа формування природно-господарських систем.</p>	4	7	10	1,2,3,4,5,15,18,21,22,
<p>Тема 3. Протиерозійна, контурно-меліоративна організація території інтенсивного сільськогосподарського використання. План</p> <p>1. Природа і механізми розвитку процесів водної і вітрової ерозії. 2. Вплив господарської діяльності на розвиток ерозії. 3. Економічні та екологічні наслідки ерозії ґрунту.</p>	4	7	10	2,3,4,5,6,7,10,12,14,17,19
<p>Тема 4. Особливості просторової організації агроландшафтів в ерозійно небезпечних умовах План</p> <p>1. Проблеми формування ерозійно стійких агроландшафтів у нових економічних умовах. 2. Результати польових експериментів з упорядкування агроландшафтів. 3. Організація території сільськогосподарського підприємства.</p>	4	7	10	2,3,4,5,10,13,16,17,22,26
<p>Тема 5. Біоцентрична мереживна ландшафтна структура як екологічний каркас агроландшафтів. План</p> <p>1. Природні конфігурації ландшафтів.</p>	4	7	12	2,3,4,6,10,17,15,20,22

2. Біоцентрична мереживна конфігурація ландшафтів. 3. Екологічні переваги та недоліки різних типів форм біоцентру				
Тема 6. Комплекс протиерозійних заходів і його здійснення. План 1. Організаційно-господарські заходи. 2. Агротехнічні заходи захисного землеробства. 3. Лісомеліоративні насадження. 4. Гідротехнічні заходи із захисту ґрунтів від ерозії.	6	8	12	2,3,4,6,9,10,14,17,21
Тема 7. Еколого-економічна ефективність здійснення проектів агроландшафтної організації території. План 1. Екологічні аспекти зміни структури агроландшафтів на засадах екологічної безпечності. 2. Еколого - економічна ефективність здійснення агроландшафтної організації території.	4	8	12	3,4,5,7,8,10,11,15,17,21,22
Всього за семестр	30	44	76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати агроландшафтну організацію території; екологічне обґрунтування протиерозійної організації території	Проведення презентаційних лекційних та практичних занять, евристичних бесід, дискусій, вирішення практичних робіт на топографічних картах.	18	Робота з довідковою літературою, опрацювання незнайомих (нових) термінів та складання власного термінологічного словника, додаткове опрацювання лекційного матеріалу, написання рефератів.	20
ДРН 2. Вміти проектувати полезахисні, водорегулюючі, протиерозійні лісові насадження	Проведення презентаційних лекційних та практичних занять, евристичних бесід, дискусій, обґрунтування вибору масштабу карти	20	Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, конспектування. Виконання типових задач, підготовка до захисту практичних	18

			робіт, підготовка до модульного контролю, проходження тестування по кожній темі.	
ДРН 3. Вміти проводити екологічну оцінку структури посівних площ і запроєктованих сівозмін	Проведення презентаційних лекційних та практичних занять, евристичних бесід, дискусій, здійснення генералізації основних елементів змісту.	20	Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, перегляд відеозаписів. Підготовка до захисту практичних робіт, підготовка до модульного контролю, проходження тестування по кожній темі.	20
ДРН 4. Вміти визначати середньорічний баланс гумусу в запроєктованій сівозміні і знати способи його визначення.	Проведення презентаційних лекційних та практичних занять, евристичних бесід, дискусій, здійснення генералізації основних елементів змісту.	18	Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, перегляд відеозаписів. Підготовка до захисту практичних робіт, підготовка до модульного контролю, проходження тестування по кожній темі.	18
Всього годин		74		76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Осінній семестр			
1.	Усні опитування.	5 балів/5%	щотижня
2.	Виконання практичних робіт	15 балів/15%	щотижня
3.	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів/10%	До 7 тижня
4.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	5 балів/5%	До 7 тижня
5.	Усні опитування.	5 балів/5%	щотижня
6.	Виконання практичних робіт	15 балів/15%	щотижня
7.	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів/10%	До 17 тижня
8.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	5 балів/5%	До 18 тижня
9.	Іспит	30 балів/30%	До 18 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усні опитування	<i>0-1 бал</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>3-4 бали</i>	<i>5 балів</i>
	Студент не орієнтується у теоретичному матеріалі теми.	Студент не достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі теми.	Студент достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі теми.	Студент добре орієнтується у теоретичному матеріалі теми.
Виконання практичних робіт	<i>0-3 балів</i>	<i>4-9 балів</i>	<i>9-12 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконані не вірно	Практичні роботи виконані із суттєвими помилками	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	<i>0-3 бали</i>	<i>3-5 балів</i>	<i>6-9 балів</i>	<i>10 балів</i>
	Студент не орієнтується у теоретичному матеріалі теми, задачі не виконано або виконано не вірно	Студент не достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі, виконано не всі задачі або виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі, задачі виконані з незначними помилками	Студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, всі задачі виконані без помилок
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-1 бал</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>3-4 балів</i>	<i>5 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Усні опитування	<i>0-1 бал</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>3-4 бали</i>	<i>5 балів</i>
	Студент не орієнтується у теоретичному матеріалі теми.	Студент не достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі теми.	Студент достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі теми.	Студент добре орієнтується у теоретичному матеріалі теми.
Виконання практичних робіт	<i>0-3 бали</i>	<i>4-9 балів</i>	<i>9-12 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконані не вірно	Практичні роботи виконані із суттєвими помилками	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	<i>0-3 бала</i>	<i>3-5 балів</i>	<i>6-9 балів</i>	<i>10 балів</i>
	Студент не орієнтується у теоретичному матеріалі теми, задачі не виконано або виконано не вірно	Студент не достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі, виконано не всі задачі або виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується у теоретичному матеріалі, задачі виконані з незначними помилками	Студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, всі задачі виконані без помилок
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-1 бал</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>3-4 балів</i>	<i>5 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	<i>0-5 балів</i>	<i>5-15 балів</i>	<i>15-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання не виконано	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, розрахункове завдання виконано

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування студентів після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок між викладачем та студентом під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Барвінський А.В., Тихенко Р.В. Ландшафтознавство та екологія у землеустрої: підручник. Київ.: МВЦ «Медінформ», 2013. 548 с.
2. Дроздяк М.В. Просторова організація агроландшафтів: нав. посібник / М.В. Дроздяк, П.Г. Казьмір. Львів, 2007. 185 с.
3. Другак В.М., Гунько Л.А. Еколого-ландшафтне впорядкування землекористування сільськогосподарських підприємств в умовах нових земельних відносин. Київ. ДП «Компринт», 2013. 185 с.

4. Протиерозійна організація території: навчальний посібник / В.І. Обласов, Н.Г. Балик. К: Аграрна освіта, 2009. 215 с.
5. Третяк А.М., Другак В.М., Леонець В.О. Третяк Р.М., Гунько Л.А. Методичні рекомендації еколого-ландшафтного землевпорядкування сільськогосподарських підприємств. Київ.: ННЦ „Інститут аграрної економіки”, 2006. 92 с.
6. Третяк А.М., Другак В.М., Третяк Р.М., Гунько Л.А. Землевпорядне проектування: еколого-ландшафтне землевпорядкування сільськогосподарських підприємств. Київ.: Аграрна наука, 2007. 120 с.
7. Третяк А.М., Другак В.М., Гунько Л.А., Гетманьчик І.П. Землевпорядне проектування: організація території сільськогосподарських підприємств методом еколого-ландшафтного землеустрою: навч. посіб. Київ. : «ЦП «КОМПРИНТ», 2012. 200 с.
8. Третяк А.М., Третяк Р.А., Шквир М.І. Методичні рекомендації оцінки екологічної стабільності агроландшафтів і сільськогосподарського землекористування. Київ.: Ін-т землеустрою УААН, 2001. 16 с.

6.2. Методичне забезпечення

9. Прокопенко Н.І. Агроландшафтна організація територій: курс лекцій для студентів 3 курсу спеціальності 193 - Геодезія та землеустрій, ОС «Бакалавр». Суми: СНАУ, 2020. 104с.
10. Кандиба Н.М., Малашевський М.А. Агроландшафтна організація територій: методичні вказівки для виконання практичних занять для студентів 3 курсу спеціальності 193 - Геодезія та землеустрій, ОС «Бакалавр». Суми: СНАУ, 2019. 32с.
11. Кандиба Н.М., Канівець О.М. Агроландшафтна організація територій: методичні вказівки щодо самостійної роботи для студентів 3 курсу спеціальності 193 - Геодезія та землеустрій, ОС «Бакалавр». Суми: СНАУ, 2019. 24с.

6.3. Додаткові джерела

12. Казьмір П.Г. Конспекти лекцій з курсу «Екологія, ландшафтознавство та охорона природи при землеустрої». /П.Г. Казьмір/. Дубляни, 1995. 270с.
13. Кривов В.М. Екологічно безпечне землекористування Лісостепу України. Проблема охорони ґрунтів. Київ.: Урожай, 2006. 304 с.
14. Ландшафтознавство та екологія у землеустрої : підруч. для студ. напряму "Геодезія, картографія та землеустрій" ВНЗ / А. В. Барвінський, Р. В. Тихенко. Київ. : Медінформ, 2013. 546 с.
15. Мисик Г.А., Куліковський Б.Б. Основи меліорації і ландшафтознавства. Розділ 7. / Б.Б.Куліковський,Г.А.Мисик /. Київ, "Інокс", 2005. 230с.
16. Третяк А.М. Землевпорядне проектування. Київ.: ІЗУ УААН, 2006. 320с..

6.4. Програмне забезпечення

17. Програмне забезпечення Digitals.

6.5. Основні рекомендовані нормативно-правові джерела

18. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення 01.06.2024).
19. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-IV. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення 01.06.2024).
20. Про держаний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15> (дата звернення 01.06.2024).
21. Про охорону земель: Закон України № 962–IV від 19 червня 2003. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15> (дата звернення 01.06.2024).

22. Про Порядок здійснення природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 681 (681-2004-п). URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2004-%D0%BF>(дата звернення 01.06.2024).